

ben 90 év körüli vágaskort és természetes felújítást kell alkalmazni. A cser sarj-erdőre fatermési táblát közöl.

Püller G. a sárosi erdőkről írt tanulmányában (19) rámutat ezeknek az erdőknek a rossz állapotára és az annak következtében elhatalmasodott árvíz- és eróziókárookra. Püller az alacsony vágásfordulók ellen is szót emel. Azt bizonyítja, hogy *meny-nyivel nagyobb fatermés várható, ha a bükkerdőket nem 30, hanem 60 éves vágásfordulóban kezelik!*

Végül megemlítem az erdők jelentőségét nagyon helyesen fejtegető „Az élőfák és erdők történeti és státuszgazdászati tekintetben” című tanulmányt (26). Az erdőknek az éghajlatra és a vízgazdálkodásra gyakorolt kedvező hatását, valamint az erdősítés és fásítás jelentőségét méltatja nagyon helytállóan az a közlemény, amely dr. Könyig szász-weimari tanácsos brünni előadását ismerteti (21). *Wedekind* magyarra lefordított tanulmánya szintén az erdő éghajlatméréséklő és a vízgazdálkodás szempontjából kedvező hatását méltatja (23). Greiner L. az erdők adókulcsának megállapításával és az ehhez alapul szolgáló erdőértékszámítási kérdésekkel is foglalkozik (12). Helytálló tanulmány jelent meg az alomhasználat káros hatásáról is (5).

IRODALOMJEGYZÉK

1. *Andrássy Gy.*: Észrevételek a M. Gazd. Egyesület erdőszeti törvényjavaslatára. 1846. 6. évf. 89. sz. 1437—1440. p. — 2. *Balászály J.*: Erdőtörvényjavavallati vélcmenyezés, 1846. 6. évf. 94—95. sz. 1527—1529. p. — 3. *Bende P.*: Fasorokról az országutaknál. 1844. 4. évf. 15 sz. 232—240. p. — 4. *Csanády I.*: Töredék utazási naplóból. 1841. 1. évf. 16. sz. 247—252. p.) 17. sz. 257—267. p. — 5. *Erdőfi J.*: Hasznos vagy káros-e az erdőbirtokosnak a falevélhulladék (leveles v. haraszt) használata szalmapótlékul alomnak? 1841. 1. évf. 26. sz. 406—413. p. — 6. *Farkas F.*: Földkülönözés 1841. 1. évf. 36. sz. 566—576. p. — 7. *Forkas F.*: Nezetek az erdőszeti törvényjavaslatról. 1846. 6. évf. 90. sz. 1454—1459. p. — 8. *Gáty J.*: Hazai erdészetiünk múltja, jelene és jövő-dője. 1842. 2. évf. 80. sz. 1265—1271. p., 81. sz. 1286—1289. p., 82. sz. 1286—1289. p., 82. sz. 1309—1314. p. — 9. *Gáty I.*: Észrevételek a' Magyar Gazdasági Egyesület erdőszeti szakosztályának nézetel 's javallatára a' magyarországi erdők fenntartása iránt. 1846. 6. évf. 74. sz. 1191—1196. p., 75. sz. 1207—1214. p. — 10. *Greiner L.*: A' futóhomok megkötéséről. 1844. 4. évf. 2. félv. 17. sz. 266—270. p., 18. sz. 276—280. p. — 11. *Greiner L.*: Biztosítva vannak-e erdeink a' mostani törvények által visszaélések és pusztítások ellen? 1845. 5. évf. 65. sz. 1085—1095. p., 66. sz. 1107—1116. p., 67. sz. 1123—1150. p., 68. sz. 1139—1145. p. — 12. *Greiner L.*: Hogy lehetne a' földbirtok általános megadóztatása mellett az erdőkre eső adót egyszerű módon és a' többi földadóhoz aránylag meghatározni? 1846. 6. évf. 16. sz. 257—262. p., 76. sz. 1227—1232. p. — 13. *Hubény J.*: A' honi erdők mostoha állapotjáról. 1842. 2. évf. 53. sz. 835—846. p. — 14. *Janik F.*: Jegyzetek a' M. Gazd. Egyesület szakosztályának a' magyarországi erdők fenntartásáról nézetére 's javallatára. 1846. 1846. 6. évf. 89. sz. 1368—1396. p. — 15. *Kacs Kovics L.*: Az erdészeti szakosztály jelentése. 1842. 2. évf. 49. sz. 767—772. p. — 16. *Károlyi Gy.*—*Andrássy Gy.*—*Török J.*: A' M. Gazd. Egyesület véleménye a' hazai erdők állapotjának javítására szolgáló eszközökről. 1846. 6. évf. 94—95. sz. 1515—1521. p. — 17. *Kling J.*: Kifejtése a' honi csererődök korszerű kezelésalapjának. 1844. 1. félv. 9. sz. 129—133. p., 10. sz. 153—157. p., 11. sz. 170—174. p. — 18. *Liebkich J.*: Mit kell Magyarhonnak erdőségeire nézve tenni? 1844. 4. évf. 26. sz. 401—406. p. — 19. *Püller G.*: Sáros megyei erdőknek fenntartása és növelése tárgyában tett észrevételek. 1847. 7. évf. 23. sz. 359—362. p., 24. sz. 375—382. p. — 20. *Schuster B.*: A' hédervári erdőmivelésnek rövid vázlata. 1846. 6. évf. 42. sz. 691—692. p. — 21. — T...k. -: Fatenyésztés, 1841. 1. évf. 29. sz. 449—457. p. — 22. *Verner S.*: Korszerű figyelmeztetés az erdők veszedelmére 's közlőg rómítására. 1843. 3. évf. 41. sz. 639—644. p. — 23. *Wedekind -.*: Az erdőségek befolyásáról a' tartomány termelékenységére. 1842. 2. évf. 73. sz. 1151—1155. p. — 24. *Wittmann A.* (*Dendazy*): Általános nézetek az erdészetről, 's gyakorlati útmutatás a' facsemtek ültetésére eke után. 1842. 2. évf. 57. sz. 895—905. p. — 25. A' M. Gazd. Egyesület erdőszeti szakosztályának nézetel 's javallata a' magyarországi erdők fenntartásáról. 1846. 6. évf. 55. sz. 887—894. p., 56. sz. 903—912. p., — 26. Az élőfák és erdők történeti és státuszgazdászati tekintetben. 1846. 6. évf. 48. sz. 775—782. p., 49. sz. 791—798., 49. sz. 791—798. p., 50. sz. 807—814. p., 51. sz. 825—832. p. — 27. Erdő újítás 's fatenyésztés Aicsúton. 1841. 1. évf. 30. sz. 465—473. p.

A magyar erdészeti könyvtárügy*

Gertheisz Antal, Kolossváry Szabolcsné és Riedl Gyula közreműködésével
írta dr. Szabó István

Dr. Keresztesi Béla *Egy évszázad az erdőgazdaság fejlesztésének szolgálatában* című előadásában áttekintést adott arról a munkáról és szerepről, amelyet az *Erdészeti Lapok*, majd *Az Erdő* a magyar erdőgazdaság életében betöltött és betölt ma is, amikor a sajtó szervező és propaganda erejével — az adott történelmi kor gazdasági célkitűzéseinek megfelelően — az erdőgazdálkodás ügyét szolgálta és szolgálja.

Mint az előadásból hallottuk, *Wagner* és *Divald* az Erdészeti Lapok megalapításával nemcsak a magyar erdészeti irodalom kialakítását, hanem ápolását is feladatul tűzték ki, s ezzel törekvését az volt, hogy a szakképzettség gyarapodását, a szakmai tájékozottságot biztosítsák. Az Erdészeti Lapok és most *Az Erdő* hazai szerzőink munkáin kívül számos külföldi szerző munkáit ismerteti és hívja fel rájuk a figyelmet.

* Az OEE 1962. évi debreceni vándorgyűlésén elhangzott előadás.

A rendszeresen megjelenő folyóirat mellett kialakult az erdészeti könyvkiadás is, amelynek egyes kiemelkedő termékeiről az előadás is megemlékezett.

Most a 100 év alatt megjelent hazai szakkönyvek jegyzékét, az Erdészeti Lapok és Az Erdő cikkeinek tárgykör szerinti bibliográfiáját, valamint külföldi vendégeink részére az utóbbi évek jelentősebb irodalmi munkáinak idegen nyelvű fordításait a vándorgyűlés rendezőbizottsága közreadja. Ezen túlmenően tájékoztatni szeretnénk a vándorgyűlés t. résztvevőit arról a munkáról, amelyet ma a szakirodalom megismerésében, terjesztésében, a szakmai továbbképzésben, a legújabb irodalom megismerésének lehetőségeiben erdészeti könyvtáraink betöltenek, hogy ezzel Divaldnak és Wagnernek az erdészeti irodalom ápolására vonatkozó törekvéseit szolgálják.

Amikor a magyar erdészeti könyvtárügyről beszélünk, akkor azokra az intézményekre kell gondolnunk, amelyek meghatározott célból az egész erdészet tárgykörébe vágó könyveket gyűjtenek, rendszeresen szereznek be, tárolnak, kezelnek, gondoznak és azokat a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszik. Ilyen intézmények hazánkban az Országos Mezőgazdasági Könyvtár, az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtára, az Erdészeti Tudományos Intézet Könyvtára és az Országos Erdészeti Egyesület Könyvtára.

A könyvtárügy szabályozásáról szóló 1956. évi 5. sz. törvényerejű rendelet 3. §-ának 1. bekezdésében foglaltak szerint: „Az azonos feladatkörű közkönyvtárak egységes szervezete a könyvtári hálózat, amelyben a szakirányítást az erre kijelölt központi könyvtár végzi.” Az erdészetnek, mint speciális tudományágnak a hálózati központja az Országos Mezőgazdasági Könyvtár, amely az egész mezőgazdasági és erdészeti könyvtári hálózatot összefogja és annak könyvtári munkáját szakmai szempontból irányítja.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár 1951-ben létesült, állománya ma mintegy 150 000 könyvtári egység. Az állomány a hazai irodalom tekintetében a XIX. század közepétől csaknem teljesnek mondható. Ugyancsak gazdag az 1850. előtti kiadványok külön gyűjteménye. A könyvállománynak mintegy fele hazai irodalom. Az időszaki kiadványok gyűjteményében a régi magyar szakfolyóiratok mellett megtalálható valamennyi ez idő szerint megjelenő hazai mezőgazdasági folyóirat, valamint időszaki kiadvány, továbbá 1100-nál több kurrens külföldi folyóirat és mintegy 400 egyéb külföldi időszaki kiadvány.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár könyvállományában mintegy 4000 erdészeti szakkönyv van, az erdészeti szakfolyóiratok száma pedig mintegy 75. Ezekon kívül nagyon sok olyan folyóirat is jár, amely az erdészettel rokon tárgykörű és erdészeti jelentőségű közleményeket is tartalmaz.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár az említett bőséges irodalmi anyag alapján nagyarányú dokumentációs, tájékoztatói és fordítási munkát lát el. Tudományos szakbibliográfiákat és termelés-történeti bibliográfiákat, valamint olvasási tanácsadókat készít.

A mezőgazdasági és erdészeti könyvtár-hálózat, valamint a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó mezőgazdasági kutatóintézetek könyvtárainak bevonásával szerkeszti a negyedévenként megjelenő *Külföldi Mezőgazdasági Szakkönyvek* és *Magyar Mezőgazdasági Bibliográfia* című kiadványokat.

A külföldi szakirodalom rövid, kivonatossal magyar nyelvű ismertetésére az Országos Mezőgazdasági Könyvtár *Agráriródmalmi Szemle* címen havonta megjelenő referáló lapot ad ki. E lap mintegy 1200 különböző mező- és erdőgazdasági szakfolyóirat és évi 5–600 db újonnan beszerzett könyv válogatott legértékesebb anyagát kivonatokat, annotációkat vagy címfordításokat formájában közli. Az erdészeti tárgyú ismertetések az Agráriródmalmi Szemle állandó erdészeti rovatában találhatók tárgykörük szerinti csoportosításban. Az erdészeti rovat havonta mintegy 250 ismertetést és annotációt közöl. Az ezeknek megfelelő eredeti külföldi anyag terjedelme évente mintegy 100 db 500 oldalas kötetnek felel meg. Az az anyag, amelyből az ismertetett anyag kiválogatásra került, az előbbi többszöröse.

Az Agráriródmalmi Szemle gyökerei 1949-re nyúlnak vissza, a külföld erdészeti irodalmának rövid, magyar nyelvű ismertetése is 13 évre visszamenően megtalálható. Az Agráriródmalmi Szemleben közölt kivonatokat első számú rendeltetés a megfelelő szakirodalom felkutatásának a megkönnyítése, bár a kivonatokat a szűkre szabott terjedelmük határain belül konkrét adatokat, ismereteket és eredményeket is közölnek. Az Agráriródmalmi Szemleben felkutatott irodalom a továbbiakban a könyvtár kölcsönző- és olvasószolgálatára, esetleg fordítások útján válik az érdeklődők számára hozzáférhetővé. Az Agráriródmalmi Szemle szélesebbkörű terjesztésének megkönnyítésére az Országos Mezőgazdasági Könyvtár az év első felétől kezdődően az egyes rovatokról, így az erdészeti rovatról is különnyomatot ad ki. Amíg a teljes Agráriródmalmi Szemle

inkább az erdészeti kutatás és szakoktatás vonalán terjedt el, az Erdészet rovat különnyomata az idei évtől kezdve örvendetes módon eljut a legtöbb erdőgazdasághoz és erdészethez is. Az Agrárirodalmi Szemle havonta közli az egyes szakágazatok terén elkészült fordítások jegyzékét.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár a hazai szakirodalomban megjelent legértékesebb könyveket és tanulmányokat egy negyedévenként megjelenő orosz, angol és német nyelvű kiadványban részletes ismertetések formájában közli. E kiadványnak állandó erdészeti rovata van, amely évente mintegy 40 ismertetést közöl az *Erdészeti Kutatások*, *Erdészettudományi Közlemények* és *Az Erdő* című kiadványokban megjelenő fontosabb tanulmányokról, valamint az újonnan megjelent erdészeti tárgyú könyvekről. Ez idegen nyelvű kiadványok Magyarországon nem fizethetők elő. Mintegy 900 külföldi kutatóintézet kapja meg azokat a magyar mezőgazdasági és erdészeti tudományok és gyakorlat eredményeinek megismerése céljából.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár többi kiadványa, a *Mezőgazdasági Világirodalom* és a *Külföldi Mezőgazdasági Tájékoztató* speciálisan mezőgazdasági irányú, ezért az erdészetre nem terjed ki.

A mezőgazdaság és erdészet terén felmerülő fordítási igények nagy részét az Országos Mezőgazdasági Könyvtár elégíti ki évi átlagban 50—60 000 szabvány oldal terjedelemben. Az eddig elkészült erdészeti fordítások száma mintegy 1250.

A Magyar erdészeti könyvtárügyben több szempontból is a legjelentősebb helyet az *Erdőmérnöki Főiskola Könyvtára* foglalja el, amely tudományos szakkönyvtár és több mint 190 éves múltra tekint vissza. Bár az önálló Erdészeti Tanintézetet a selmeci Bányászati Akadémia keretében csak 1808-ban állították fel, az erdészetet, mint a bányászattal akkor összefüggő tudományt a Bányászati Akadémián már 1758-ban tanították. Mire tehát a rendszeres és hivatalos erdészeti szakoktatás 1808-ban kezdetét vette, az akadémia könyvtára már erdészeti szakkönyv-anyaggal is rendelkezett. Az Erdőmérnöki Főiskola és könyvtára csak 1952-ben önállósult. A bányász-, kohász- és erdész-felsőoktatásnak addig közös könyvtára volt. A közös könyv- és folyóirat-állomány sorsának ügye csak az elmúlt év során dőlt el azzal a művelődésügyi és földművelésügyi minisztériumi közös határozattal, amely a közös anyag állományából 1920-ig bezárólag műszaki jellegű műemlék-könyvtárt létesített és annak tulajdonosává a Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtárát tette meg. A közös határozat szerint az így létesült műszaki műemlék-könyvtár a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen nyer elhelyezést.

Az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtárában ma tervszerű tudományos könyvtári munka folyik. Feladata a főiskola oktató-, nevelő- és tudományos munkájának előmozdítása. Állományát korszerűen szervezett tevékenységével a tanszemélyzet oktató- és kutatómunkájának céljaira rendelkezésre bocsátja és előmozdítja a hallgatók szakmai, kulturális és politikai fejlődését. Ezenfelül állományát a Főiskola keretein kívül olyanok számára is hozzáférhetővé teszi, akik kutató, vagy gyakorlati munkájuk során azt használni kívánják. A könyvtár még szóbeli és írásbeli tájékoztató munkát is végez, *Tartalmi kivonatokat az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtárába járó szovjet folyóiratokból* címmel házi dokumentációs kiadványt jelentet meg, továbbá a szétszékel és szervezeti egységek részére új szerzeményi jegyzéket is közread.

A cserekapcsolatok során mind az öt világrész 53 államának közel 150 tudományos intézményéhez jutnak el a Főiskola *Erdészettudományi Közlemények* címmel megjelenő kiadványai. Ugyanezekről a helyekről igen tekintélyes számban csereanyag is érkezik.

Amíg a selmeci eredetű műszaki műemlék-könyvtár átadásának ügye véglegesen le nem bonyolódik és a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Könyvtárával az 1920 után megjelent anyagra vonatkozóan az osztozkodás meg nem történik, addig az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtárának állománya számszerűen nem állapítható meg. Becsült adatok szerint az Erdőmérnöki Főiskola központi könyvtárának és tanszéki könyvtárainak állománya együttesen 70 000—72 000 kötetre tehető. Ahhoz, hogy a könyvtár törvényszabta hivatását betölthesse, *feltétlenül szükség van a műszaki műemlék-könyvtár állományába tartozó szorosan vett erdészeti könyv- és folyóirat-anyag Sopronban való visszatartására. Az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtára csak az 1920 előtt megjelent erdészeti tárgyú munkákkal együtt nevezhető tudományos szakkönyvtárnak.*

A Főiskola könyvtára az 1961. évben 3484 kötet könyvvel és 696 periodika-kötettel gyarapodott. A könyvbeszerzések évi összege az 1961. évben 134 768,— Ft, a folyóirat-előfizetés évi összege 84 574,— Ft.

Ezek a számszerű adatok is illusztrálják azt a szerepet, amelyet az Erdőmérnöki Főiskola Könyvtára a magyar erdészeti könyvtár-ügyben ma betölt. Ez a szerep nemcsak a múlthoz viszonyítva jelentős, hanem igen számottevő ma is.

A magyar erdészeti könyvtár-ügyben különösen a kutatási igények kielégítése szempontjából jelentős szerepet tölt be az *Erdészeti Tudományos Intézet Könyvtára*, amely az intézet 1949. évi alapítása óta a volt Erdőközpont könyvtárának egy részéből, főleg azonban új beszerzésekből épült ki. Szakkönyv-állománya főleg biológiai, mégpedig erdőművelési és erdőtelepítési tárgykörű, kisebb részben pedig vadászati, vadgazdaságtani és erdőhasználati tárgyú könyveket tartalmaz. Az intézet könyvtára műszaki tárgyú könyvekkel is gyarapszik, de inkább csak az utóbbi 5 esztendőben. A könyvtár könyvállománya az 1961. év végén mintegy 10 000 kötetre tehető. Az 1961. évi állománygyarapodás 417 kötet volt. A könyvtár folyóirat-állománya összesen 787 folyóiratot tartalmaz. Az 1961. évben az intézet részére 70 folyóirat járt, ebből 28 magyar, 20 szovjet és népidemokratikus, 22 pedig tőkés országokból származik. A könyvtár 713 fordítást tart nyilván.

Az intézet könyvtárának anyaga a központi könyvtáron kívül 5 tudományos osztály és 18 külső szerv között oszlik meg, aszerint, hogy az egyes osztályoknak és külső szervezeteknek milyen a kutatási iránya. Az így kialakult kézi-könyvtárak az intézet egészében folyó kutatómunka fontos segédeszközei és mint ilyenek, természetesen állandó fejlesztésre, gyarapításra szorulnak.

Az intézet kutatási eredményeinek a gyakorlati erdőgazdaság részére átadásában és a magyar erdészeti kutatásügy hagyományainak mind hazai, mind külföldi vonatkozásában, ápolásában jelentős szerepet tölt be az intézet kiadványa. Az Erdészeti Tudományos Intézet 1951. és 1952. évi kutatási eredményeit *Évkönyvben* tette közzé, majd 1954-től kezdődően *Erdészeti Kutatások* címmel újra megjelentette az erdészeti kísérleti állomások által 1899-től kezdődően kiadott *Erdészeti Kísérleteket*. Erdészeti Kutatások című kiadványát az intézet kiterjedt cserekapcsolatai keretében 146 külföldi intézményhez juttatta el. A kiadványcsere révén az intézet az 1961. évben 12 folyóiratot és 178 kötet könyvet kapott. Az Erdészeti Kutatások szerkesztését az intézet könyvtára látja el a szerkesztőbizottság útmutatása szerint.

Az intézet könyvtára a kutatómunka elősegítése érdekében bibliográfiákat, referátumokat készít és egyéb irodalmi tájékoztatást lát el. Az 1962. évben fejezi be az 1945-től 1960-ig terjedő évek magyar erdészeti bibliográfiájának összeállítását is.

Az intézet könyvtára nemcsak saját kutatóinak, hanem az igen szép számban hozzáférhető, s nemcsak a szűk üzemi teendőkre szorított gyakorlati szakembereknek is ad irodalmi tájékoztatást az őket érdeklő témák bibliográfiáinak elkészítésében. A gyakorlattal legszorosabb kapcsolatban azonban az Erdészeti Lapok-on, majd Az Erdő-n keresztül áll: 1949-től kezdődően számos, főleg szovjet szakcikk fordítását adta, majd az utóbbi időben félévenként rendszeresen ismerteti a szovjet folyóiratok anyagát és ezáltal a legszélesebb körű tájékoztatást éri el.

Az *Országos Erdészeti Egyesület*, mint tudományos társadalmi egyesület, könyvtárával, a mintegy 5200 főt számláló egyesületi tagság szakmai igényeinek kielégítésére áll rendelkezésre. Könyvtára a régebbi erdészeti szakirodalomból igen értékes állományt tárol. Kutatási vonatkozásban régi anyagával hézagpótló szerepe van. Könyvtárállománya az Egyesület alapításától, 1866-tól kezdődően alakult ki, részben egyes tagok önzetlen ajándékából, részben az Egyesület fedezte könyvvásárlásokból, részben pedig az Egyesület kiadványainak cseréjéből. Könyvtárállománya fejlesztésében nagy segítséget jelentett különösen az 1937—1944-es évek alatt az Erdészeti Lapokban közölt külföldi szakirodalom ismertetése, amelynek ellenében ingyenesen megkapta az ismertetett szakkönyveket.

A könyvtár jelenlegi állománya 8817 kötet. Fejlesztése tervszerűen folyik. Az 1961. évi gyarapodása 254 kötet volt.

Nemzetközi kiadványcsere-forgalma három világrész 17 államával rendszeres. A küldött és kapott periodika 1961. évben Az Erdő révén 66 folyóirat-évfolyam, 680 db-bal. A periodikán túl kapott anyag 75 db könyv és 178 db broszúra, illetőleg különlenyomat volt.

Az Egyesület részére jelenleg 57 folyóirat jár, részint előfizetés, részint csere útján. Ebből 21 magyar, 14 szovjet és népidemokratikus, 28 pedig tőkés országból származik.

Az egyesületi könyvtár fejlesztésének egyik célja az, hogy könyvtárát kiegészítse a második világháború után megjelent és megjelenő korszerű hazai és külföldi erdészeti és ehhez kapcsolódó szakkönyvekkel. A másik célja pedig, hogy a könyvtár minél nagyobb olvasottságát biztosítsa, illetőleg elősegítse a szakemberek szakmai önképzését. Ebből a célból határozta el az Egyesület elnöksége a könyvtárrendezést és

ezzel egyidejűleg az utoljára 1909. évben kiadott könyvtár-katalógusának ezen jubileumi évben történő kiadását. Az új szereményekről a tagságot az évenként megjelenő Gyarapodási Jegyzék fogja tájékoztatni.

Befejezésül elmondhatjuk, hogy a fentiekben ismertetett magyar erdészeti könyvtárügy a kívánalmaknak megfelelően korszerű színvonalon áll, nem marad el más tudományágak és más könyvtári hálózatok könyvtárainak fejlődésétől. Természetesen a népgazdaság és az annak érdekeit szolgáló tudomány állandó fejlődése, az egyre nagyobb igények újabb és újabb, egyre nagyobb és magasabb követelményeket támasztanak a könyvtárakkal szemben.

Nemcsak a remény, hanem minden adottság megvan azonban ahhoz, hogy a magyar erdészeti könyvtárak úgy mint a jelenben, a jövőben is kielégítsék a jelentkező legmagasabb igényeket.

Tudományos ülés az erdőhasználat és gépesítés kérdéseiről

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya és az Erdészeti Tudományos Intézet tudományos ülésen bocsátotta vitára június hónapban az erdőhasználat és az erdei munkák gépesítése terén folyó kutatások legújabb eredményeit. A tárgysorozatot *dr. Keresztési Béla*, az Intézet igazgatója vezette be az érintett kutatómunka rövid összefoglalásával, majd négy kutató ismertette tudományos munkásságának fontosabb mozzanatait.

Dérföldi Antal az Intézet erdőhasználati és gépesítési osztályának a vezetője a fakitermelés során előálló mennyiségi fatömeghiányokra vonatkozó vizsgálatait ismertette. Ez a hiány a tövön álló megtermett famennyiség és a fának kitermelés utáni számbavételekor megállapított mennyiség közötti különbség. Mértékének konkrét ismerete igen jelentős mind a népgazdaságnak fával való pillanatnyi, mind távlati ellátása érdekében, mert 1%-nyi eltérés kereken 35 000 m³-rel csökkentheti a jelenleg kitermelhető, vagy a továbbra lábonálló fatömeget. Magának a hiánynak a csökkentése közvetlenül emeli a népgazdaságnak átadható faanyag mennyiségét. Igen fontos ezért ismernünk a hiány létrejöttében közreműködő okokat és az egyes okozatok pontos mértékét. A hiányok között *fakitermelési veszteségként* tárgyalta az előadó a kitermelő munkától függő, s így változó nagyságú, egyben befolyásolható mértékű, *fakitermelési apadékként* pedig az alkalmazott technológiától független, az adott fafajjal és egyedekkel meghatározott mennyiségűt. Előadó vizsgálatai az utóbbiak terén főleg azok konkrét megismerésére, előbbieik terén pedig ezen túlmenően a csökkentés lehetőségeinek felkutatására irányulnak. Ezeknek a vizsgálatoknak jelentőségét fokozza az a tény, hogy az adatok szerint a hiány az egyre nagyobb teret foglaló gépi munka mellett magasabb értékekre rúg. A veszteségek között legnagyobb mértékű a vágásban visszamaradó faanyagból származó. Különösen számottevő ez a gyorsabb munkatempójú gépi kitermelésben. Csökkentésére jó megoldás, ha a gallyfelkészítést külön munkafázisban végeztetjük. De számos csökkentési lehetőségre mutatott rá az előadó az egyéb veszteséget okozók terén is. Az apadékok között különösen a bemérési különbségek, az átszámító tényezők, kéreg viszonzyszámok pontosságára hívta fel a figyelmet és ismertette részletesen az ilyen irányú vizsgálatainak eredményeit.

Szász Tibor tudományos munkatárs erdőgazdálkodásunk egyik legégetőbb kérdésével, a fahasználat munkaszervezésének kutatásában eddig elért ered-